ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 23ης Μαρτίου 1993 *

Στην υπόθεση C-314/91,

Beate Weber, εκπροσωπούμενη από τον Wolfgang Heinz, δικηγόρο Χαϊδελβέργης, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Aloyse May, 31, Grand-rue,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον Jorge Campinos, jurisconsultus, επικουρούμενο από τον Johann Schoo, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση αποφάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Οκτωβρίου 1991, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της Beate Weber για χορήγηση προσωρινής αποζημιώσεως καταβαλλόμενης στη λήξη της θητείας,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, K. N. Κακούρη, M. Zuleeg και J. L. Murray, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco και P. J. G. Kapteyn, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: W. Van Gerven
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 1ης Δεκεμβρίου 1992,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, στις 5 Δεκεμβρίου 1991, η Beate Weber, πρώην βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: Κοινοβούλιο), άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να ακυρωθεί η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Οκτωβρίου 1991, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της προσφεύγουσας για χορήγηση προσωρινής αποζημιώσεως κατά τη λήξη της θητείας, και να υποχρεωθεί το Κοινοβούλιο να καταβάλει στην προσφεύγουσα προσωρινή αποζημίωση για την περίοδο ένδεκα ετών κατά την οποία ήταν μέλος του Κοινοβουλίου.

2 Στις 18 Μαΐου 1988, το Προεδρείο του Κοινοβουλίου θέσπισε κανονιστική ρύθμιση για την καθιέρωση προσωρινής αποζημιώσεως που καταβάλλεται μετά τη λήξη της θητείας των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: κανονιστική ρύθμιση), της οποίας τα άρθρα 1 και 2 παρατίθενται στην έκθεση ακροατηρίου.

3 Με πράξη της 12ης Δεκεμβρίου 1990, το Προεδρείο του Κοινοβουλίου θεώρησε την προσωρινή αυτή αποζημίωση ως αποζημίωση καταβαλλόμενη κατά τη λήξη της κοινοβουλευτικής περιόδου.

4 Η Beate Weber, μέλος του Κοινοβουλίου από το 1979, έθεσε τέρμα στην άσκηση των βουλευτικών της καθηκόντων στις 17 Δεκεμβρίου 1990, ημερομηνία κατά την οποία ανέλαβε καθήκοντα «Oberbürgermeister» (δημάρχου) του Δήμου Χαϊδελβέργης.

5 Η αίτηση που υπέβαλε η Weber, στις 9 Μαρτίου 1991, στο Σώμα των Κοσμητόρων για να της δοθεί προσωρινή αποζημίωση για την ενδεκαετή περίοδο, κατά την οποία ήταν μέλος του Κοινοβουλίου, απορρίφθηκε με έγγραφο του

Σώματος της 2ας Οκτωβρίου 1991, με την αιτιολογία ότι η Weber δεν συγκέντρωνε τις προϋποθέσεις που προβλέπει η προαναφερθείσα απόφαση του Προεδρείου του Κοινοβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1990.

6 Στην έκθεση ακροατηρίου εκτίθενται διεξοδικά το κανονιστικό πλαίσιο και τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας, καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί του παραδεκτού

7 Το Κοινοβούλιο αμφισβητεί το παραδεκτόν της προσφυγής. Η πράξη, της οποίας ζητείται η ακύρωση, αφορά την εσωτερική οργάνωση των εργασιών του Κοινοβουλίου και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων. Το αίτημα καταβολής της αποζημιώσεως δεν μπορεί να υποβληθεί στο πλαίσιο προσφυγής βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης.

8 Όσον αφορά το παραδεκτό του αιτήματος ακυρώσεως, υπενθυμίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα συνιστά κοινότητα δικαίου υπό την έννοια ότι ούτε τα κράτη μέλη της ούτε τα θεσμικά της όργανα διαφεύγουν τον έλεγχο της συμφωνίας των πράξεών τους προς τον βασικό καταστατικό χάρτη που αποτελεί η Συνθήκη, η οποία καθιερώνει πλήρες σύστημα ενδίκων μέσων και διαδικασιών, το οποίο αποσκοπεί να αναθέσει στο Δικαστήριο τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων (βλ. απόφαση της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, Κόμμα Οικολόγων «Les Verts» κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1339, σκέψη 23· απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1987, 314/85, Foto-Frost, Συλλογή 1987, σ. 4199, σκέψη 16· διάταξη της 13ης Ιουλίου 1990, C-2/88 Imm., Zwartveld κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-3365, σκέψη 16· γνωμοδότηση της 14ης Δεκεμβρίου 1991, 1/91, Συλλογή 1991, σ. I-6079, σκέψη 21).

9 Όπως έκρινε το Δικαστήριο με τις διατάξεις της 4ης Ιουνίου 1986, 78/85, Ομάδα των Κομμάτων της Ευρωπαϊκής Δεξιάς κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1986, σ. 1753, σκέψη 11), και της 22ας Μαΐου 1990, C-68/90, Blot και Front national κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1990, σ. I-2101, σκέψη 12), πράξεις που ανάγονται απλώς στην εσωτερική οργάνωση των εργασιών του Κοινοβουλίου δεν είναι δεκτικές προσφυγής ακυρώσεως.

10 Υπάγονται σ' αυτή την κατηγορία πράξεις του Κοινοβουλίου οι οποίες είτε δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα, είτε παράγουν έννομα αποτελέσματα μόνο στο εσωτερικό του Κοινοβουλίου όσον αφορά την οργάνωση των εργασιών του και υπάγονται σε διαδικασίες ελέγχου που ορίζει ο κανονισμός του.

11 Λαμβανομένων υπόψη αυτών των κριτηρίων, διαπιστώνεται ότι η κανονιστική ρύθμιση που αφορά την καταβλητέα στη λήξη της θητείας αποζημίωση υπέρ των βουλευτών του Κοινοβουλίου, καθώς και οι ατομικές εκτελεστικές πράξεις μιας τέτοιας κανονιστικής ρυθμίσεως, παράγουν έννομα αποτελέσματα που βαίνουν πέραν της εσωτερικής οργανώσεως των εργασιών του θεσμικού οργάνου, κατά το μέτρο που επηρεάζουν την περιουσιακή κατάσταση του βουλευτή κατά τη λήξη των καθηκόντων του.

12 Υπ' αυτές τις συνθήκες πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή η προσφυγή, κατά το μέτρο που αποσκοπεί την ακύρωση της βαλλομένης πράξεως.

13 Όσον αφορά το αίτημα της προσφεύγουσας να υποχρεωθεί το Κοινοβούλιο να της καταβάλει την αιτούμενη προσωρινή αποζημίωση, αρκεί να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης, το Δικαστήριο δεν μπορεί να δίδει εντολές σε κοινοτικό θεσμικό όργανο, ούτε να το υποχρεώνει στην καταβολή ορισμένων ποσών.

14 Η προσφυγή πρέπει, κατά συνέπεια, να κηρυχθεί απαράδεκτη κατά το μέτρο που αποσκοπεί στην καταβολή της προσωρινής αποζημιώσεως.

Επί της ουσίας

15 Για να εκτιμηθεί αν η έννοια της λήξεως της θητείας που παρέχει δικαίωμα σε προσωρινή αποζημίωση περιλαμβάνει, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, όλες τις περιπτώσεις λήξεως της θητείας ή, όπως ισχυρίζεται το Κοινοβούλιο, αποκλειστικά τη λήξη της θητείας στο τέλος κοινοβουλευτικής περιόδου, πρέπει να γίνει αναφορά στο γράμμα της εν λόγω διατάξεως, στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και στον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως.

16 Όσον αφορά το γράμμα του άρθρου 1 της κανονιστικής ρυθμίσεως, πρέπει να υπογραμμιστεί, όπως αναφέρει ο γενικός εισαγγελέας στην παράγραφο 9 των προτάσεών του, ότι η συγκριτική μελέτη της διατυπώσεως αυτής της διατάξεως σε διάφορες γλώσσες καθιστά πρόδηλο ότι η έννοια της λήξεως της εντολής είναι ουδέτερη και καλύπτει όλες τις περιπτώσεις λήξεως της θητείας.

17 Το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το εν λόγω άρθρο επιβεβαιώνει ότι πρέπει να του αποδοθεί γενικό περιεχόμενο. Το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της κανονιστικής ρυθμίσεως αντιμετωπίζει, πράγματι, την περίπτωση κατά την οποία ένας βουλευτής εισπράττει αποζημίωση για θητεία μεγαλύτερη των πέντε ετών. Αυτή η περίπτωση αντιμετωπίζεται κατά τρόπο γενικό και χωρίς περιορισμό και δεν είναι δυνατό να συναχθεί από αυτό το κείμενο, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει το Κοινοβούλιο, ότι η εν λόγω διάταξη αφορά αποκλειστικά την κατάσταση βουλευτή στο τέλος κοινοβουλευτικής περιόδου, ο οποίος αντικατέστησε, κατά τη διάρκεια της θητείας, αποχωρήσαντα βουλευτή.

18 Το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, περιορίζεται, εξάλλου, στην επισήμανση τριών περιπτώσεων απωλείας του δικαιώματος προσωρινής αποζημιώσεως, ήτοι της περιπτώσεως θανάτου του πρώην βουλευτή, της περιπτώσεως αναλήψεως έμμισθης θέσεως σε θεσμικό όργανο των Κοινοτήτων ή της περιπτώσεως εκλογής του στο εθνικό κοινοβούλιο, χωρίς να περιέχει καμία ένδειξη όσον αφορά άλλες καταστάσεις στις οποίες δεν χορηγείται η αποζημίωση ούτε να καθιστά υποστηρίξιμη την άποψη ότι οι εν λόγω περιπτώσεις αποκλεισμού αναφέρονται μόνον ενδεικτικώς.

19 Το γενικό περιεχόμενο της εννοίας της λήξεως της θητείας δεν επηρεάζεται, εξάλλου, από τον στόχο που το Κοινοβούλιο εννοεί να αποδώσει στην εν λόγω κανονιστική ρύθμιση· κατά το Κοινοβούλιο, η αποζημίωση λήξεως της θητείας αποσκοπεί στο να διευκολύνει, για τον βουλευτή του οποίου λήγει η θητεία, τη μετάβαση από τη θητεία του προς την άσκηση νέας επαγγελματικής δραστηριότητας και, επομένως, η χορήγηση αυτής της αποζημιώσεως δεν επιβάλλεται οσάκις ο βουλευτής παραιτείται εκουσίως από τα καθήκοντά του κατά τη διάρκεια κοινοβουλευτικής περιόδου. Αφενός, ένας τέτοιος σκοπός δεν προκύπτει από το κείμενο της οικείας κανονιστικής ρυθμίσεως· αφετέρου, δεν αποδεικνύεται ότι ο βουλευτής που αποχωρεί εκουσίως από τα καθήκοντά του κατά τη διάρκεια κοινοβουλευτικής περιόδου αντιμετωπίζει λιγότερες οικονομικές δυσχέρειες από εκείνον του οποίου η θητεία λήγει στο τέλος κοινοβουλευτικής περιόδου.

20 Προστίθεται ότι, όπως τονίσθηκε ανωτέρω, το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, της κανονιστικής ρυθμίσεως αφορά αποκλειστικά τρεις συγκεκριμένες περιπτώσεις απωλείας του δικαιώματος προς λήψη μεταβατικής αποζημιώσεως χωρίς να αποκλείεται, γενικά, η χορήγηση της αποζημιώσεως οσάκις ο πρώην βουλευτής πραγματοποιεί άλλα εισοδήματα.

21 Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι το Κοινοβούλιο ομολόγησε ότι πάντοτε χορήγησε προσωρινή αποζημίωση στη λήξη κοινοβουλευτικής περιόδου χωρίς να ζητήσει από τον πρώην βουλευτή να αποδείξει τις οικονομικές του ανάγκες. Οι προβαλλόμενοι από το Κοινοβούλιο λόγοι για να δικαιολογήσουν, σ' αυτή την περίπτωση, τον κατ' αποκοπήν χαρακτήρα της αποζημιώσεως μπορούν εξίσου να ισχύσουν για τη χορήγηση της αποζημιώσεως σε βουλευτή του οποίου η θητεία λήγει κατά τη διάρκεια κοινοβουλευτικής περιόδου.

22 Όσον αφορά τη δοθείσα από το Προεδρείο του Κοινοβουλίου, στις 12 Δεκεμβρίου 1990, ερμηνεία της κανονιστικής ρυθμίσεως, τονίζεται ότι ένα κοινοτικό θεσμικό όργανο, που έχει καταρτίσει πράξη συνεπαγομένη οικονομικές επιπτώσεις, της οποίας το γράμμα και το όλο πλαίσιο δεν δικαιολογεί συσταλτική ερμηνεία, δεν μπορεί, μέσω μεταγενέστερης ερμηνείας, χαρακτηριζόμενης ως αυθεντικής, να περιορίζει το περιεχόμενο των σχετικών διατάξεων επί ζημία πιθανών δικαιούχων, με κίνδυνο να παραβιάσει την αρχή της ασφαλείας του δικαίου (βλ. απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1987, 325/85, Ιρλανδία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 5041).

23 Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, η έννοια της λήξεως της εντολής που περιέχεται στην κανονιστική ρύθμιση πρέπει να ερμηνευθεί ευρέως, ως αφορώσα όλες τις περιπτώσεις λήξεως της βουλευτικής θητείας.

24 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση του Κοινοβουλίου της 2ας Οκτωβρίου 1991, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της προσφεύγουσας για τη χορήγηση προσωρινής αποζημιώσεως λόγω λήξεως της θητείας.

Επί των δικαστικών εξόδων

25 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή το Κοινοβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Οκτωβρίου 1991, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της προσφεύγουσας για τη χορήγηση προσωρινής αποζημιώσεως λόγω λήξεως της θητείας.

2) Καταδικάζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

Due Κακούρης Zuleeg Murray Mancini

Schockweiler Moitinho de Almeida Díez de Velasco Kapteyn

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Μαρτίου 1993.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

J.-G. Giraud O. Due